

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Фінансове управління державним боргом»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Код і найменування спеціальності	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Тип і назва освітньої програми	ОП Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Курс, семестр	денна форма – 2 курс, 3 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4, Загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16 год., практичних занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік.
Мова (-и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Обліку та фінансів Фінансів, банківської справи та страхування
Контактні дані розробника (-ів)	Бражник Людмила, к.е.н., доцент, доцент кафедри liudmyla.brazhnyk@pdau.edu.ua , (0532) 56-50-03, https://www.pdau.edu.ua/people/brazhnyk-lyudmyla-vasylivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Методологія та організація наукових досліджень, Аналітичне забезпечення фінансових рішень, Управління фінансово-економічною безпекою, Управління активами фондового ринку, Фінансовий менеджмент.
Компетентності	- загальні: ЗК03. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК06. Навички міжособистісної взаємодії. - спеціальні (фахові, предметні): ФК01. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності. ФК03. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.
Програмні результати навчання /	ПРО2. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.
Результати навчання	ПРО9. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Роль навчальної дисципліни у формуванні у студентів системи знань і вмінь щодо розвитку соціальних навичок, таких як: комунікативні навички, самоорганізація, критичне мислення, лідерські якості, емоційний інтелект, позитивне мислення, уміння працювати в команді задля успішної самореалізації та досягнень успіхів у майбутній кар'єрі

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

сформувати у здобувачів вищої освіти знань необхідних для поєднання дослідницьких і управлінських інструментів щодо формування державного боргу; особливостей процесу планування державної заборгованості в Україні; порядку залучення кредитних ресурсів, обслуговування та погашення державних боргів та отримати прикладні навички щодо застосування методів управління державним боргом; світового досвіду щодо оцінки ефективності залучення і використання внутрішніх та зовнішніх запозичень.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Сутність, види і складові державного боргу
Тема 2. Система управління державним боргом
Тема 3. Ефективність внутрішніх та зовнішніх державних запозичень
Тема 4. Планування залучення і погашення державного боргу
Тема 5. Організація запозичення державою коштів
Тема 6. Облік державних боргів
Тема 7. Обслуговування державного боргу

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні методи (лекція, розповідь, пояснення); наочні методи (ілюстрування); практичні методи (практична робота). 2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду, метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти); методи стимулювання і мотивації обов'язку і відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження). 3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи (дискусії); комп'ютерні, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій). 4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю (опитування); методи письмового контролю (контрольна робота, самостійна робота); методи самоконтролю (самостійний пошук помилок, самооцінювання, самоаналіз).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу
---	--------------------------------

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перескладання	усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на занятті, то він повинен відпрацювати пропущений матеріал та отримати за нього бали передбачені робочою програмою/силабусом, а виконані завдання згідно встановлених строків потрібно надіслати викладачу або на корпоративну пошту або на платформу LMS Moodle. Перескладання видів робіт відбувається відповідно до діючих нормативних документів
- щодо академічної доброчесності	здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; зазначення посилань на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень тощо; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці Академічна доброчесність ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichnadobrochesnist

- щодо відвідування занять	відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі вищої освіти, що навчаються в Полтавському державному аграрному університеті дотримуються положень Статуту ПДАУ та норм Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ зобов'язані бути присутніми на заняттях і не пропускати їх без поважної причини (лікарняний, вагітність і пологи, тощо)
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС). Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Udey, Campster тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету
- щодо оскарження результатів оцінювання	порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів урегульовується відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ, Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ, Положення про порядок вирішення конфліктних ситуацій у ПДАУ. Розгляд апеляції проводять із метою визначення об'єктивності виставленої оцінки. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Заяву щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням декана факультету

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Бражник Л.В. Фінансове управління державним боргом : навч. посіб. Полтава : РВВ ПДАА, 2018. 217 с.
2. Бюджетна система: підручник/ за ред. д. е. н., професора В. Г. Дем'янишина, д. е. н., професора О. П. Кириленко та д. е. н., професора З. М. Лободіної. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 624 с.
3. Карлін М. І., Проць Н. В., Борисюк О. В. Публічні фінанси : навч. посіб. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 358 с.
4. Прутська О.О. Управління державним боргом : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2023. 224 с.
5. Музиченко Г. В., Коляда Т. А. Публічні фінанси : навч. посіб. Одеса : Університет Ушинського. 2024. 108 с.

Допоміжні

1. Батракова Т.І., Денисенко А.А. Структура, динаміка та сучасні тенденції зовнішньої державної заборгованості України. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 26. С. 123-128.
2. Бражник Л.В. Зовнішній державний борг України: тенденції та взаємозв'язок з економічним розвитком. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2020.

Вип. 1. С.99-105. URL : <https://instzak.com/index.php/journal/article/view/1779/1661>.

3. Бражник Л.В. Інвестиційні процеси в економіці України. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2020. Вип. 4. С. 140-146. URL : <https://instzak.com/index.php/journal/article/view/1839/1718>.

4. Галайко Н. В. Оцінка впливу окремих показників на зовнішній борг України. *Економіка та суспільство*. 2023. (48). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-73>.

5. Гарбінська-Руденко А. В., Лямзіна О. В. Поняття та значення державного боргу України в умовах воєнного стану. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2022. № 4. С. 259–263.

6. Гетманцев. Що буде із держборгом України? *Економічна правда*. 2024. 18 черв. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2024/06/18/715386/#:~:text=>

7. Круглякова В. В., Західна О. Р., Ковальчук Ю. В. Управління державним боргом України на сучасному етапі. *Modern Economics*. 2021. № 30 (2021). С. 116–122.

8. Луговенко Н. В., Коваленко Н. В. Механізми управління державним боргом України: виклики та основні напрями їх удосконалення. *Державне будівництво*. 2021. № 1. С. 1–16.

9. Трофімчук М., Трофімчук О. Особливості управління державним боргом України в умовах війни. *Вісник економіки*. 2023. Вип. 3. С. 198–211.

**Реквізити
затвердження**

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування
протокол від 02 вересня 2024 року № 1

Додаток до силабусу
**СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи (практичних завдань)	Виконання завдань самостійної роботи (реферат)	Контрольна робота	
Тема 1. Сутність, види і складові державного боргу	3	4	3	15	15	10
Тема 2. Система управління державним боргом	3	4	3			10
Тема 3. Ефективність внутрішніх та зовнішніх державних запозичень	3	4	3			10
Тема 4. Планування залучення і погашення державного боргу	3	4	3			10
Тема 5. Організація запозичення державою коштів	3	4	3			10
Тема 6. Облік державних боргів	3	4	3			10
Тема 7. Обслуговування державного боргу	3	4	3			10
Підготовка реферату				15		15
Контрольна робота					15	15
Разом	21	28	21	15	15	100

Шкала та критерії оцінювання

опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
3 бали	у випадку чіткої, повної відповіді з означеної теми та відповідей на додаткові питання по темі, що свідчить про високий рівень знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання, а також застосовувати управлінські навички у сфері фінансів з питань державного боргу
2 бали	у випадку нечіткої відповіді з означеної теми та часткових неповних відповідей на додаткові питання по темі, що свідчить про достатній рівень знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання, а також застосовувати управлінські навички у сфері фінансів
1 бал	у випадку неправильної відповіді з означеної теми та часткових неповних відповідей на додаткові питання по темі, що свідчить про початковий рівень знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання, а також застосовувати управлінські навички у сфері фінансів
0 балів	у випадку неготовності здобувача вищої освіти відповідати на поставлене питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувачів вищої освіти

виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
4 бали	у випадку правильного виконання завдання та належного його оформлення, що свідчить про високий рівень знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання, а також застосовувати управлінські навички у сфері фінансів з державного управління державним боргом
3 бали	у випадку наявних незначних неточностей у виконанні завдання та належного його оформлення, що свідчить про достатній рівень знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання, а також застосовувати управлінські навички у сфері фінансів; доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово
2 бали	розв'язання із незначними помилками, що демонструє середній рівень знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання, а також застосовувати управлінські навички у сфері фінансів; доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово
1 бал	розв'язання із значними помилками, що демонструє мінімальне вміння знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання, а також застосовувати управлінські навички у сфері фінансів; доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово

0 балів	студент не виконав правильно завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувачів вищої освіти
---------	---

самостійна робота: виконання практичних завдань

Кількість балів	Критерії оцінювання
3 бали	у випадку повністю правильної методики виконання, відсутності помилок та належного її оформлення, що свідчить про високий рівень знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання, а також застосовувати управлінські навички у сфері фінансів; доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово з питань фінансового управління державним боргом
2 бали	у випадку наявних незначних неточностей у виконанні завдання та належного його оформлення, що свідчить про достатній рівень знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання, а також застосовувати управлінські навички у сфері фінансів; доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово
1 бал	у випадку наявності помилок виконання чи недоліків у оформленні методики завдання, що свідчить про початковий рівень знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання, а також застосовувати управлінські навички у сфері фінансів; доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово
0 балів	у випадку відсутності рішення завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувачів вищої освіти

самостійна робота: реферат (один на семестр)

Кількість балів	Критерії оцінювання
13-15 балів	у випадку коли робота відповідає всім критеріям щодо змісту та оформлення і здобувач вищої освіти здійснив їх захист шляхом відповіді на всі питання викладача, що свідчить про високий рівень знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання, а також застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, зокрема державних
10-12 балів	у випадку якщо питання розкриті не повністю, однак здобувач вищої освіти здійснив її захист шляхом відповіді на питання, що свідчить про базовий рівень знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання, а також застосовувати управлінські навички у сфері фінансів
7-9 балів	у випадку захисту роботи зі не значними недоліками в оформленні, не в повному обсязі змістовному розкритті теми, неповних відповідей на додаткові питання по темі доповіді, що свідчить про достатній рівень знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання, а також застосовувати управлінські навички у сфері фінансів
4-6 бали	у випадку захисту роботи зі значними недоліками в оформленні чи змісті, відсутності відповідей на додаткові питання по темі доповіді та неповному розкритті обраної теми, що свідчить про задовільний рівень знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання, а також застосовувати управлінські навички у сфері фінансів
1-3 бали	у випадку подання роботи з істотними недоліками в змісті, невідповідності роботі існуючим вимогам щодо оформлення, відсутності орієнтування доповідача в означеному питанні, що свідчить про мінімальний рівень знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання, а також застосовувати управлінські навички у сфері фінансів
0 балів	у випадку відсутності тез, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувачів вищої освіти

контрольна робота*

Кількість балів	Критерії оцінювання
	теоретичні питання (2 шт.)
5 балів	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку повного та чіткого його розкриття, що свідчить про високий рівень знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання, а також застосовувати управлінські навички у сфері фінансів
4 бали	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності певних неточностей у відповіді на теоретичне питання, що свідчить про достатній рівень знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання, а також застосовувати управлінські навички у сфері фінансів
3 бали	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності окремих недоліків чи неточностей у відповіді на теоретичне питання, що свідчить про початковий рівень знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання, а також застосовувати управлінські навички у сфері фінансів
2 бали	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності багатьох недоліків у відповіді чи фрагментарному розкритті теоретичного питання, що свідчить про наявність мінімальних вмінь знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання, а також застосовувати управлінські навички у сфері фінансів
1 бал	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності суттєвих недоліків у відповіді чи фрагментарному розкритті теоретичного питання, що свідчить про наявність фрагментарних вмінь знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового

	пізнання, а також застосовувати управлінські навички у сфері фінансів
0 балів	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу завдання (1 шт.)
5 балів	розрахунки практичної ситуації виконані правильно, сформовані повні висновки, що свідчить про високий рівень знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання, а також застосовувати управлінські навички у сфері фінансів; доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово,
4 бали	розрахунки практичної ситуації виконані правильно, проте сформовані висновки з неточностями, що свідчить про достатній рівень впроваджувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання, а також застосовувати управлінські навички у сфері фінансів; доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово
3 бали	розрахунки практичної ситуації виконані з арифметичними помилками сформовані висновки носять не систематизований характер, що свідчить про початкові вміння знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання, а також застосовувати управлінські навички у сфері фінансів; доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово
2 бали	розрахунки практичної ситуації виконані з методологічними помилками, висновки зроблені фрагментарно, що свідчить про наявність мінімального рівня знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання, а також застосовувати управлінські навички у сфері фінансів; доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово
1 бал	розрахунки практичної ситуації виконані частково з методологічними помилками, що свідчить наявність фрагментарного рівня знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання, а також застосовувати управлінські навички у сфері фінансів; доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово
0 балів	відсутність розрахунку практичної ситуації, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувачів вищої освіти